

Силабус курсу Землеробство з основами гербології

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Освітньо-професійна програма «Агрономія»

Рік навчання: III, Семестр: V, VI

Кількість кредитів: 7 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПП

к. с.-г. н., доц. Гойсюк Світлана

Контактна інформація

s.gojsyuk@gmail.com +380962697798

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Землеробство з основами гербології» є однією із основних у процесі фахової підготовки у галузі агрономії. Землеробство/рільництво покликане поліпшувати родючість ґрунтів та оптимізувати умови для формування врожайності сільськогосподарських культур, отримання продукції високої якості та охорону навколишнього природного середовища. Важливим розділом його є гербологія, яка забезпечує знаннями для ефективного контролювання забур'яненості агроценозів. Мета викладання дисципліни «Землеробство з основами гербології» полягає у формуванні в здобувачів знань наукових основ землеробства для практичного втілення їх в умовах виробництва, знань у засвоєнні методів ефективного контролювання чисельності бур'янів в агрофітоценозі та умінь у розроблянні новітніх екологічно безпечних та економічно доцільних заходів, набуття практичних навичок проектування/удосконалення раціональних різноротаційних сівозмін для господарств різного напрямку спеціалізації у контексті глобальних змін клімату та біологізації технологій вирощування, систем енерго- та ресурсоощадного обробітку ґрунту в адаптивно-ландшафтних системах землеробства, ведення систем землеробства на еродованих, рекультивованих та забруднених територіях. Основні завдання навчальної дисципліни – засвоєння знань про наукові основи і закони землеробства та фактори життя рослин та методи їхнього регулювання у практичному землеробстві; освоєння наукових основ сівозмін та їх значення для сучасного рільництва (основи їх проектування/удосконалення, запровадження та освоєння); знання наукових основ, заходів, способів і систем обробітку ґрунту; оволодіння знаннями для розроблення та запровадження ефективних систем землеробства у конкретних ґрунтово-кліматичних умовах.

Структура курсу

Години (лек./ пр.)	Тема	Результати навчання	Завдання
V семестр			
2/0	<i>1. Наукові основи землеробства та гербології, фактори життя і закони землеробства</i>		Поточне опитування

2/2	2. <i>Агрофізичні фактори відтворення родючості ґрунту.</i>	Оволодіти методикою відбирання зразків ґрунту для визначення вологості, будови та щільності. Відібрати зрази ґрунту для виконання аналітичних досліджень.
2/2	3. <i>Загальні фізико-механічні властивості ґрунту</i>	Оволодіти методикою визначення структурно-агрегатного складу ґрунту та уміти розраховувати і практично втілювати отримані результати в агрономічній діяльності.
2/2	4. <i>Водно-повітряний режим ґрунту та його регулювання.</i>	Аналізувати водний режим та баланс води у ґрунті. Знати способи регулювання водного режиму ґрунту. Повітряний режим і методи його регулювання. Взаємозалежність повітряного і водного режимів.
2/2	5. <i>Тепловий і поживний режим ґрунту та їх регулювання</i>	Знати оцінювати стан ґрунту на відповідність його оптимальним параметрам та набуті знання і вміння регулювати їх і практично втілювати отримані результати в агрономічній діяльності.
2/0	6. <i>Поняття про бур'яни та їх походження</i>	
2/0	7. <i>Джерела актуальної і потенційної забур'яненості та шкода від неї для сільськогосподарства.</i>	Освоїти методику визначення забур'яненості агроценозів та інших земель з метою розроблення ефективних методів контролювання їх чисельності.
2/4	8. <i>Класифікація бур'янів.</i>	Вивчити найбільш поширені бур'яни за їх агробіологічними і особливостями з використанням гербарію рослин, атласів-довідників, унаочень, мультимедійного матеріалу.
2/2	9. <i>Методи обліку бур'янів. Актуальна забур'яненість</i>	Визначати актуальну забур'яненість посіву, зокрема окомірний, кількісно-ваговий та кількісний обліки. Складати карту забур'яненості.
2/2	10. <i>Прогнозування забур'яненості агроценозу.</i>	Знати методику визначення запасу насіння бур'янів та їх розподіл в орному шарі ґрунту з метою прогнозування і розроблення ефективних методів контролювання їх чисельності.
2/4	11. <i>Система заходів боротьби з бур'янами.</i>	Навчитись оцінювати стан забур'яненості агроценозів та добирати найбільш ефективні і найменш шкодочинні для навколишнього природного середовища гербіциди.

Поточне опитування

2/2	12. Агротехнічні і біологічні заходи боротьби з бур'янами	Навчитись розробляти систему агротехнічних і біологічних заходів контролювання чисельності бур'янів в агроценозах.	Поточне опитування
2/6	13. Хімічні заходи боротьби з бур'янами	Навчитись оцінювати стан забур'яненості агроценозів та добирати найбільш ефективні і найменш шкочинні для навколишнього природного середовища гербіциди Навчитись розробляти систему інтегрованих заходів контролювання чисельності бур'янів в агроценозах	

VI семестр

2/2	1. <i>Поняття про сівозміну та її значення.</i>	Освоїти методику проектування сівозмін: розрахунок структури посівних площ і кількості полів у сівозміні, складання ланок і схем сівозмін.	Поточне опитування
2/2	2. <i>Класифікація сівозмін.</i>	Знати класифікацію сівозмін. Польові сівозміни в основних зонах України. Кормові, ґрунтозахисні і спеціальні сівозміни. Аналізувати насичення сівозмін культурами проміжного вирощування. Ущільнені та сумісні посіви.	
2/2	3. <i>Розміщення парів у сівозміні.</i>	Аналізувати пари і їх класифікацію, зокрема чисті та зайняті. Знати родинні групи основних с.-г. культур, їх агротехнічне значення для сівозміни.	
2/2	4. <i>Розміщення основних польових культур у сівозміні.</i>	Навчити проектувати/удосконалювати сівозміни у господарствах різної спеціалізації в умовах Полісся, Передкарпаття, Лісостепу і Степу. Проектування фактичного розміщення культур у сівозміні на час освоєння запроєктованої сівозміни. Складання плану переходу від існуючої до запроєктованої сівозміни.	
4/4	5. <i>Культури проміжного вирощування у сівозміні.</i>	Навчити проектувати/удосконалювати сівозміни у фермерських господарствах різної спеціалізації з урахуванням ґрунтово-кліматичних умов та використання культур проміжного вирощування.	
2 /2	6. <i>Наукові основи обробітку ґрунту</i>	Вивчити систему обробітку ґрунту під сільськогосподарські культури	
4/4	7. <i>Заходи, способи і системи обробітку ґрунту.</i>	Освоїти методику оцінки якості виконання обробітку ґрунту під сільськогосподарські культури відповідно до агротехнічних вимог.	

4/4	8. Система обробі- тку ґрунту в інтен- сивному землеробстві	Уміти розробляти/проектувати систему об- робітку ґрунту під озимі, ярі зернові і зер- нобобові, технічні просапні і непросапні ку- льтури.	Поточне опитування
2/2	9. Технологія мініма- льного обробітку ґру- нту	Освоїти методологію основних напрямів мі- німізації обробітку ґрунту під різні культури для їх практичного втілення.	
6/6	10. Система обробі- тку ґрунту під куль- тури у сівозміні.	Навчитися розробляти/проектувати систему різноглибинного обробітку ґрунту під сіль- ськогосподарські культури в польовій пло- дозмінній сівозміні.	
4/4	11. Особливості обро- бітку ґрунту на мелі- орованих землях.	Навчитися розробляти/проектувати систему обробітку ґрунту під сільськогосподарські культури на меліорованих землях. Уміти розробляти/проектувати систему об- робітку ґрунту впоперек схилу, контурний обробіток, обробіток ґрунту з утворенням водоутримного мікрорельєфу.	
4/4	12. Сучасні системи землеробства.	Знати сучасну класифікацію систем земе- робства. Механізм формування адаптивно- ландшафтних систем землеробства. Етапи освоєння системи землеробства.	
4/4	13. Застосування су- часних систем земе- робства у різних ґрун- тово-кліматичних зо- нах України	Набуті знання теоретично-методичного ха- рактеру з розділів курсу «Землеробство з основами гербології» уміти застосувати для розроблення адаптивно-ландшафтної сис- теми землеробства Полісся, Степу, Лісо- степу, передгірних і гірських районах Кар- пат та Криму.	

Літературні джерела

1. Гудзь В. П., Примак І. Д., Танчик С. П., Шувар І. А. Землеробство. Підручник. К.: ЦУЛ. 3-
тє вид. перероб. та доп., 2014. 480с.
2. Гудзь В. П., Шувар І. А. Наукові аспекти систем землеробства. Навчальний посібник. В.
ФОРМ Корзун Д. Ю., 2014. 330с.
3. Гудзь В. П., Шувар І. А., Данік В. В. Ущільнені посіви для сталих агроценозів в Україні
(навч. посіб.). Вінниця: ТОВ „Нілан ЛТД”, 2014. 256с.
4. Іващенко О. О., Іващенко О. О. Загальна гербологія: монографія. НААН, Інститут біоене-
ргетичних культур і цукрових буряків, Інститут захисту рослин НААН. Київ: Фенікс, 2019.
752с.
5. Система землеробства No-till: навч. посіб. /М. П. Косолап, О. П. Кротінов. К.: Логос, 2017.
351 с.
6. Солома, післяжнивні рештки і сидерати – агротехнологічні елементи біологізації сучас-
ного землеробства: монографія /Іванишин В. В., Шувар І. А., Бахмат м. і., Сендецький В.
М. та ін.: За заг. Ред. І. А. Шувара, В. М. Сендецького. Івано-Франківськ: Симфонія форте,
2020. 292с.

7. Шувар І. А., Гудзь В. П., Юник А. В., Корпіта Г. М. та ін. Герботологічний атлас-довідник України. За ред. І.А. Шуvara. Вінниця: ТОВ „Нілан-ЛТД”, 2019. 388с.
8. Шувар І.А. Герботологія: Термінологічний словник-довідник. Львів: ЛДАУ, 2017. 180 с.
9. Шувар І.А. Корпіта Г. М., Юник А. В. Продуктивність ячменю ярого і картоплі в агроценозах західного Лісостепу України: монографія. Львів: Сполом, 2019. 148 с.
10. Шувар І.А. Сидерати в сучасному землеробстві: науково-виробниче видання (монографія) /І. А. Шувар, О. М. Бердніков, Л. В. Центилю, В. М. Сендецький та ін.; за заг. ред. І. А. Шуvara. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2015. 156с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Землеробство з основами герботології» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Для заліку

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КППЗ, тренінг)	Разом
30%	40%	30%	100%
1 Опитування під час заняття(5 тем по 8 бали = 40 балів) 2. Письмова робота = 60 балів	1. Опитування під час заняття(8 тем по 5 балів = 40 балів) 2. Письмова робота = 60 балів	1. Написання та захист КППЗ = 60 балів. 2. Захист КППЗ – 30 балів 3. Оцінка за тренінг = 10 балів	100

Для екзамену

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КППЗ ,тренінг)	Заліковий модуль 4 (екзамен)	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
1. Опитування під час заняття(5 тем по 8 балів = 40 балів) 2. Письмова	1. Опитування під час заняття (8 тем по 5 балів = 40 балів) 2. Письмова	1. Написання та захист КППЗ = 60 балів. 2. Виконання завдань під час	1.Тестові завдання (25 тестів по 2 бали за тест) – макс. 50 балів 2.Завдання. 1 –	100

робота = 60 балів	робота = 60 балів	тренінгу = 40 балів	макс.25 балів 3. Завдання. 2 - макс. 25 балів	
-------------------	-------------------	---------------------	---	--

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом